

Remissvar angående Statens kulturråds delredovisning om kulturverksamhet i vissa bostadsområden. Ku 2015/02737/KI

Örebro läns museum ser positivt på satsningar inom kulturområdet som gör kulturverksamhet med olika former av offentligt stöd mer tillgängliga och att de sker nära människorna. Örebro läns museum är ett länsmuseum som verkar i hela länet. Förutom bostadsområden i städerna finns det en landsbygd där tillgängligheten till kultur är begränsad i jämförelse med residensstaden. Vi efterlyser ett bredare anslag för satsningen för att undvika koncentrationen till den urbana miljön. I vårt län placeras många av de nyanlända i mer eller mindre tillfälliga boenden ute i mindre kommuner och på landsbygden där det ofta saknas allmänna kommunikationer vilket försvårar för de boende att tillgodogöra sig olika former av kultur och kulturverksamhet. Efter en asylprocess blir många kvar på de mindre orterna, eftersom möjligheten till en egen bostad är mindre i de stora städerna. En satsning som ger civilsamhället och andra aktörer möjligheter till stöd för att tillsammans med de boende bedriva kulturverksamhet skulle ge förutsättningar för en god introduktion och integration. Örebro läns museum bejakar delredovisningens ambition att satsningen "Äga rum" tar fasta på människors kraft att vilja påverka platsen där man bor.

Örebro läns museum har en bred kompetens och representerar framför allt kulturområdena kulturarv, konst, slöjd och kulturmiljövård. Ett länsmuseum kan vara en arena för alla typer av kultur och genom ett brett nätverk och samverkan med civilsamhället tror vi att vår institution kan vara en aktiv part i satsningen "Äga rum".

Stödets utformning

I delredovisningen markeras att större projekt och satsningar ska prioriteras inom ramen för "Äga rum". Vi ser en fara i det att projekten kan komma att bli alltför stora och innefatta många olika kulturuttryck vilket riskerar att hela satsningen med "Äga rum" i någon mening missar målet. Förankringen till de boende kan äventyras.

Erfarenhetsmässigt är kultursatsningar som har sitt ursprung i de mindre sociala sammanhangen förutsättningar att bli framgångsrika om de ges möjlighet att växa. Vi förordar ett större medborgarperspektiv i förslaget. Ibland är det just de riktade, smala och fördjupande aktiviteterna som drar till sig människors intresse. Det kan vara svårt för den enskilde individen att finna sin roll i alltför svepande och visioner som är målade med breda penslar. Det är av största vikt att utformningen av riktlinjerna görs på ett sådant sätt att de projekt som beviljas stöd har sitt ursprung hos de boende och att målgrupperna är väl definierade. En möjlighet som borde utredas är huruvida fler mindre riktade projekt kan rymmas i ett större projekt med mer uttalade strategiska mål.

Lärande förhållningssätt

I delredovisningens inledning talas det om delaktighet och medskapande. Det är ett perspektiv som har fallit bort och mist sin tyngd i redovisning av förslaget. Örebro läns museum är av den åsikten att det lärande förhållningssättet blir framgångsrikt om ett stort utrymme ges för en deltagarorienterad kultur. Demokrati bygger på deltagande och inom kulturella göranden kan människors självkänsla och identitet byggas upp med starka demokratiska preferenser. Projekt med ett stort inslag av deltagarkultur bör prioriteras och det är i dessa möten en utveckling av sociala strukturer kan ske i en positiv riktning.

Kommunikation

Idag är det svårt att nå ut i det mediala landskapet. Örebro läns museum ställer sig undrande till delredovisningens kommunikationsplan. I de miljöer som satsningen är tänkt att konkretiseras är uppkopplingen mot den digitala sfären inte alltid optimal. Att så ensidigt förlita sig på hemsidor, bloggar och sociala medier kan bli satsningens akilleshäla. Om "Äga rum" ska lyckas behöver satsningen presenteras fysiskt i de boendes miljöer. En modell med "ambassadörer" för "Äga rum" bör övervägas. Örebro läns museum efterfrågar en tydligare strategi hur satsningen "Äga rum" ska nå människorna i de boendeområden som satsningen adresserar.

Hållbar utveckling

I delredovisningen saknar vi helt och hållet perspektivet hållbar utveckling. Örebro läns museum har identifierat hållbar utveckling som en av vårt samhälles största utmaningar. Vi anser att perspektivet hållbar utveckling alltid måste finnas med i satsningar och aktiviteter för att verksamheten ska ha en samhällelig legitimitet. Allt sedan den så kallade Brundtlandrapporten; FN- rapporten *Vår gemensamma framtid* från 1987 har de tre dimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet betonats som lika viktiga i arbetet med en hållbar utveckling. Kulturområdet har länge förhållit sig avvaktande till begreppet hållbar utveckling och sällan problematiserat området. Den föreliggande delredovisningen duckar för frågor som med hållbar utveckling att göra. På senare tid har även den kulturella dimensionen lyfts in i diskursen. Den kulturella dimensionen har sin viktigaste del i att den kan upprätthållas genom att kulturella kunskaper förmedlas från en generation till en annan, från ett sammanhang till ett annat. Det är också viktigt att utvecklingen av den kulturella dimensionen sker i ett samhällsperspektiv och i harmoni med de övriga delarna i hållbar utveckling. Den kulturella hållbarheten bygger på människors egen kulturtradition och de kunskaper som finns i nyttjandet av resurser. Den kulturella dimensionen spänner över alla de andra och kan sägas vara kittet som håller ihop och är motorn i en hållbar utveckling. Utan kulturella perspektiv riskerar de andra perspektiven att reduceras till statistik, siffror och teknokratiska definitioner. Örebro läns museum anser att perspektivet hållbar utveckling i alla sina delar lyfts in i riktlinjer och prioriteringar i satsningen "Äga rum".

Örebro 2016 03 02

Birgitta Johansen
Länsmuseichef
Örebro läns museum

Lars Petersson
Länshemslöjdskonsulent
Örebro läns museum

